

Lær, Sko og Skinn

2000

Journalen

2020

Et uavhengig blad om skinn, lær, kunst og håndverk

Nr. 1- 2020

årg. 20

ISSN: 1502-2501

Foto; Eagels, a work by Jim Linnell, USA

Utgiver notat.

Pest epidemiens svøpe har satt en stopper for alt av arrangementer, markeder og messer i 2020. For et blad som Lær, Sko og Skinn som har den enkle målsetning å dokumentere omkring det som skjer sier det seg selv at det ikke blir mye å skrive om. Men litt skjer jo, og skjeddene før pesten kom og det er omtalt i denne utgave. Og bladet er 20 år i år og det markeres på forskjellig måte i denne utgaven som ikke hadde kunne bli til uten tilsendte foto og artikler. Takk til alle. red

Innhold

- Side 1: Arbeidet på forsiden er laget av amerikanske Jim Linnell
 Side 2: Redaksjonelt stoff forsidens arbeide /LCSJ.
 Side 3: Fotoglimt fra kurs på Skinnlåven 15-16 Februar 2020
 Side 4-5 Fotoglimter fra Røros Martnan 18-22 Februar 2020
 Side 6-7: Verkstedkroken, Lær, Sko og Skinns første, Myntpung Av Alf.
 Side 8-9 Fotoglimt fra Får-festen i Kil (Sverige) 29-29 Februar-1 Mars - 2020.
 Side 10- 11: Rapport fra Den 1 Japan Internasjonale Lær-håndverk Utstilling i Tokyo 3-11 mars-2020
 Side 12-13: Rapport fra en utstilling av gyllenlær i The Hermitage, St. Petersburg, Russland v/Lydia Ignatenkova, medio vinteren 2020.
 Side 14: Betragtninger av Kerstin Paradis Gustavssons om skinn og filt arbeider.
 Side 15: Foto av to lærarbeider som var kursoppgave på ELWATS 2019 i Arnhem, Nederland, også utstilt på «The Instructors exhibition».
 Side 16- 17 -18-19 Midtside, 20 år med Lær, Sko og Skinn
 Side 20-21: Sko typer gjennom tidene, nest siste artikkel, Det fjortende århundre, ...
 Side 22: Omkring veske-lokket fra operatomten funnet i 2007, nye synspunkt.
 Side 23: «jeg fant, jeg fant» om tjærebrenning i Norge.
 Side 24: Gamle garveriet på Ytre Foss i Alversund restaureres. Tekst og foto /Lys i gamle Hus/Tonny Andre Dale.
 Side 25: Forts. Rapport fra den 1 Japan Internasjonale Lær-håndverk-utstilling i Tokyo 3-11 mars-2020.
 Side 26: Som tiden går
 Side 27: Ord omkring Bok
 Side 28: Guadamecies, et arbeide av Nelson Gomez Callejas.
 Side 29: Fortsettelse fra side 28, fragmenter,..
 Side 30: Bladet Lær, Sko og Skinn Bokhandel
 Side 31-32 -33: bilag, fortsettelse Verkstede-kroken fra s. 6-7, Myntpung,.....
 Side 34: Lær, Sko og Skinn 20 år

Om Lær, Sko og Skinn

Lær, Sko og Skinn er et uavhengig blad som omhandler alle spekter innenfor lær og skinn. Bladet publiseres av Bladet Lær, Sko og Skinn Forlag (Org. nr. 991960074).

Priser på annonse i bladet.

1/1 side	Nk. kr. 1000
3/4 side	Nk. kr. 750
1/2 side	Nk. kr. 500
1/4 side	Nk.kr. 250

For fem linjers annonse Nk. kr. 50

Skinn og lærhåndverkere tilbys en gratis 5 linjers annonse. Kun skinn og lær relaterte annonser tas inn

Bladets post adresse .

Bladet Lær, Sko og Skinn Forlag

Østre gate 83 A

N-2317 Hamar

(merk ny adresse)

Nett adresse: www-laer-sko-skin.no

Om Lær, Sko og Skinn på nett.

Lær, Sko og Skinn nettblad er gratis og lese men har de samme annonsepriser som tidligere.

Om forsidens arbeide .

Det var meningen at forsidens avbildete arbeide skulle være kursobjekt på Skinnlåven i Mars dette år holdt av den kjente kunsthåndverkeren Jim Linnell fra USA. Men det ble det intet av på grunn av corona pandemien. Tittelen er "Looking back eagle" og arbeidet har også en interessant historie. Det var første gang laget av Robb Barr, (1950-2002) .Det ble etterhvert innspillet en instruksjons video med hjelp av bl.a. Jim Linnell. Da lærte han seg Robb Barr's, den gang nyskapende lær plastiserne metode og han har siden ved et par anledninger laget modellen.

Glem ikke å sende en trivsel hilsen
til noen du kjenner i sommer
Husk å tipse om bladet Lær, Sko og Skinn
Nettadresse:
www.laer-sko-skin.no

Hilsen utgiveren

LEATHER CRAFTERS & SADDLERS JOURNAL

The bi-monthly magazine for leather workers worldwide featuring how-to articles, tips from the masters, industry news and a pattern pull-out in every issue.

715-362-5393

www.LeanerCraftersJournal.com

Foto; Ingunn Eide og Arne Markussen Jr. Kurslærere ved kurset på Skinnlåven .

Foto; kursdeltagere, foran fra venstre, Henning Andersen, videre til høyre, Trond Gustavsen , i brun rutet skjorte Ottar Olsen og i blå rutete skjorte til venstre Harald Minde

Hele 10 kursdeltagere hadde funnet veien til kurs i skinn/lær-arbeide på Skinnlåven helgen 15-16 Februar 2020 og det var intens virksomhet. Arne Markussen Jr. Og Ingunn Eide var sammen om undervisningen og det virket til å være bra med to kurslærere i en så stor gruppe. I tillegg hadde de også laget til et lite kurshefte som deltagerne fikk utlevert.

Foto: kursdeltagere foran fra høyre i blå genser, Helene Rasmussen, ved siden av med caps, Ole Johan Fuglerud. I oransje genser Ann Kristin Tinnesand, i grønn genser Turi Andersen. Ingunn Eide er stående ytterst til venstre og gir instruksjon

Foto: kursdeltagere, til venstre i blå genser Kjersti Bjørling bakken og til høyre i rødretet skjorte, Lars Ivar Aas. Ingunn Eide stående

Foto: tre generasjoner på Jørn Jensen Lærhandel stand dette året i markeds hallen. Fra venstre Aril Jensen, så unge Frikken Jensen i midten og til høyre Jørn Jensen.

Foto; Roy Hylan som driver Kvikne Salmakeri var på plass for 19 gang på Røros Martnan. En del skiftende steder under årene hadde han stått på, før han havnet litt forskjellig omkring på håndverkstorget i Kurantgården, som foto her viser, på snekkerveksted

Foto; Stor stas var det å finne en bokbinder bod i et av lokalene på håndverkstorget/ Kurantgården. Det var Erik Haagensen fra Os i Østerdalen (til venstre) som viste og demonstrerte bokbindings-teknikker. Til høyre to interesserte ungdommer

Foto: «Skinnfell og Kunst» står det på skiltet bak dette paret som opprinnelig er fra Tyskland men bosatt i Selbu. Og bak driften var det Uschi Heitzer, (til venstre) som både er gullsmed mester og skinnfell-maker og hennes mann Christian Steinebach. Hun fortalte at hun hadde lært skinnfell i Norge på kurs hos Britt Solheim

Foto: Leif Madsen som driver Madsen Design fra Sandnes står midt i foto. Han hadde en travel dag på Røros med sine vinterkolleksjoner på Røros Martnan

Foto: «karesuando fritid.se», eller BB solgte portefølje varer under årets Røros martna, De kom fra Hallen i Sverige, og «de» var til venstre Ewa Eliasson Blomkvist og til høyre Birger Blomkvist. (Sees litt til venstre i foto)

6 Verkstedkroken

Myntpung

Av. Alf

Den første utgaven av spalten «Verkstedkroken» ble publisert i Nr. 1- 2006. Det var en liten myntpung som første ble omtalt. D.v.s. malen ble gjengitt over godt å vel 3/4 side samt litt tekst. I anledning 20 år publiseres denne på ny med en del 4 eller det vil si den egentlig del 3 for de delen som var nummeret del 3 i 2006 viser myntpungen når den er ferdig. Den nye del 3 har også en liten fletting og prosjektet ledsages av noen illustrerende foto

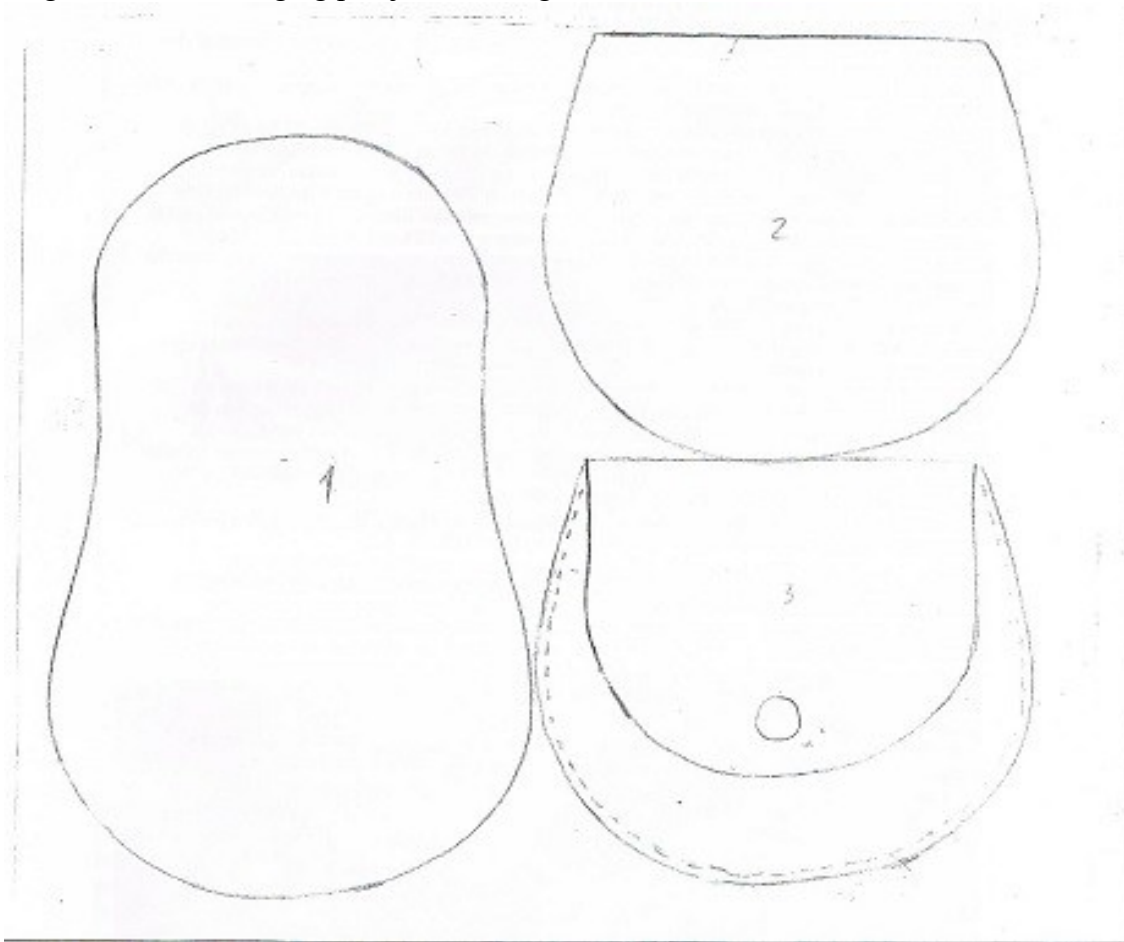
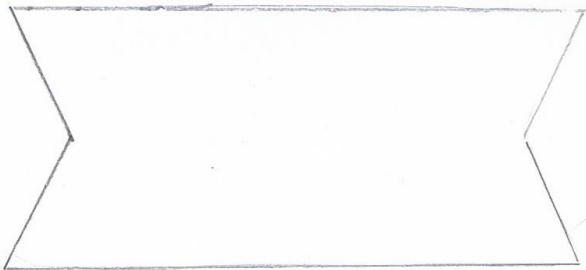

Foto: Fra Lær, Sko og Skinn Nr.1-2006, den første omtale i verksted kroken

Merk; i forhold til dagens data tall var det skrevet tall for hånd med penn.

Denne delen ble aldri omtalt i 2006. Og er den egentlig Del 3 mens den i 2006 vise myntpungen som ferdig Den kan utelukkes om nødvendig. Dog er den ikke bare til dekor,men stiver åpningen,gjør den mer slitsterk. En slik liten geitskinn portemone varer i en årrekke. Geitskinn er nesten uslitelig.

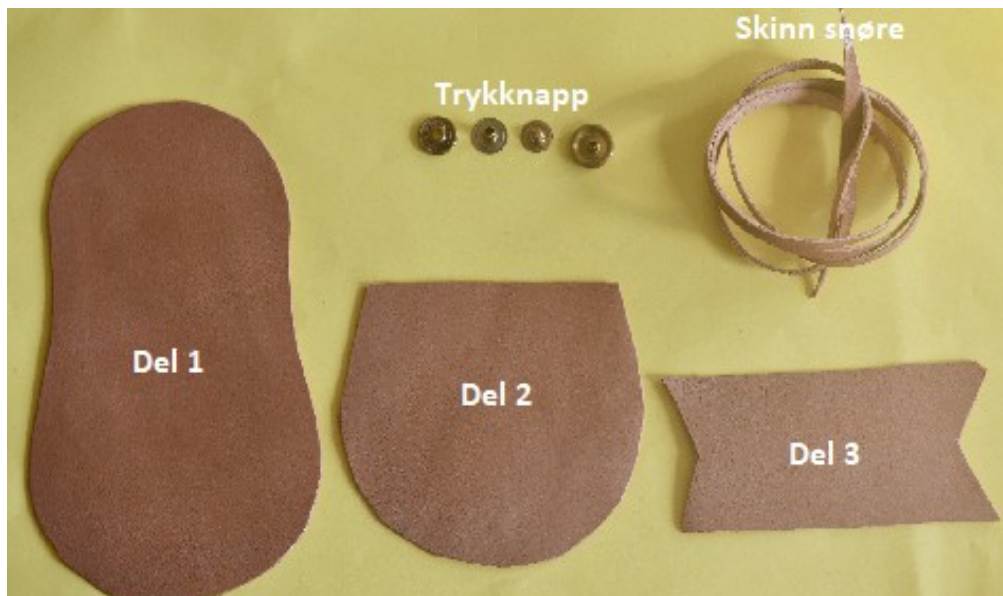

Foto: Viser delene til myntpungen sammen med en trykknapp og sømnen som skal brukes til flettingen i den nye del.

Foto: jeg fukter skinnet og bruker det bredeste sporet på på et false-ben med ril-hode til å lage en rille omkring kantene som siden brukes som linje når hullene skal lages og til dekor.

Foto: Når delene er tørket kantfarger jeg å gir delene litt fett og lar de ligge natten over.

Flettingen

Foto: Del 3 er limt og brettet over mynt, pungens forside og justert og er klar til å lage hullene til flettingen.

Foto: det er best å begynne med hullene på hver av sidene først – og at man beregner at det blir dobbel som i disse hullene når pungen skal syes sammen, d.v.s at de trekkes et par mm lengre inn fra kanten.

Foto: Alle hullene til flettingen er laget og flettingen kan begynne. Husk når du lager hullene at det blir jevnt antall i begge rader.

Foto: Flettingen begynner som på foto, følg pilene på snøret fra punkt 1 til 2-

Foto: Følg pilene og fortsett flettingen ved å gå ned med skinnsnøre i tredje hull i øverste raden og dra opp snøret i andre hull.

Foto: Fortsett følg pilene å gå ned på under-raden – og dra opp sømmen i andre hull. Noter et flette verktøy i foto.

Foto til venstre: Denne sylen er kjøpt brukt på det store marked Rocky Mountain Leather Trade Show i Sheridan, Wyoming i USA hvor det også er et relativt stort salg av brukt kvalitets verktøy til en rimelig pris. Jeg bruker den bare til flettinger. Det beste er å ha flette verktøy som ikke brukes til annet- og som kjennes gode ut å holde i hånden.

Foto: «Den starka kvinnans väska,» laget av Täpp Lars Andersson i Malung.

Foto: Viser Johannah Ellström på Täpp Lars Anderssons stand. De kom fra Malung og med seg hadde de slike spesielle vesker som foto til høyre viser som fra gammelt ble sydd sammen av rest skinn og tøy som kvinner brukt ha strikking i eller litt mel eller salt til dyrene. I dag er de laget mer kunstferdig i semsket skinn og har fått navnet «Den sterke kvinnans väska». Nettadresser; www.tapplars.se eller; www.arveselen.se

Foto til venstre: Tomas Kero fra Kero Leather i Pajala på stand med garvete fårskinn. Men også reinskinn var mulig å få kjøpt. Nettadresse: www.keroleather.com

Foto: Fra Fårhuset; midt på foto har Kersti Paradis Gustavsson som var omtalt i Nr1-2-2019 angående sitt engasjement for kirgisisk kultur satt opp en jurta som publikum kunne gå inn i å se. I programmet til Fårfesten i Kil står det å lese; «I dag er jurtan og filt mattorna

uptagna på Unescos liste over immateriell kulturarv som behøver omedelbart stød for at inte forsvinna». Det virket så langt bladet kan konstatere, å være en kjemgod ide og sette opp en slik på arrangementet. Det brakte nok jurtan nærmere alle som besøkte Fårfesten i Kil. Det burde være god ide for andre markeder!.

Fortsettelse neste side

Foto; Philip Willners fra Gotland, (omtalt i Lær, Sko og Skinn Nr.1-2015) traff bladet på første gang da han var på Røros Martnan i 2015. I år var han på Fårfesten i Kil med sine vakre klær i skinn. Nett adresser: www.skinnverkstan.se om man vil se mer av hva han lager.

Foto: skinn capser laget av Philip Willners.

Om Fårfesten i Kil 2020

Fårfesten i Kil 2020 ble åpnet fredag 28 februar av fårforenings ordførende Karin Granstrøm. Årets motto var «Får the future». Ellers var det omtrent samme antall utstillere i år som i fjor; i år 146 – i fjor 145. Men man merker en tydelig rotasjon av utstillere – og selve markedets området var utvidet (de fleste andre steder blir det mindre !) med flere som solgte mat og det var rigget opp varmet telt hvor man kunne sitte å spise. Også Kil Kulturhus var tatt i bruk – innredet med kafe og filmfremvisning med en film fra Svensk Fåravlsforbund med tittelen «En hyllning til får og ull». I biblioteket for første gang! var det også en mindre, men livlig utstilling uten at bladet har foto derfra. Årets Guldbagg mottager var Fia Søderberg som fikk prisen for sin innsats i å skape en moderne data plattform for kjøp og salg av kunnskap og ull- Og nevnes bør vel også «Geriljasløyd- festivalen» som besto av «ett kreativt nåttverk» i følge programmet. 22 kurser ble avholdt. 18 foredrag samt en rekke mindreutstillinger, bl.a. på kirken. Alt i alt var det like hyggelig i år som tidligere år siden starten i 2006. Publikums antallet var på omkring 9000-10000 (estimert). Nettadresse: www.farfestikil.com (takk til alle for imøtekommenhet, red)

Den første internasjonale Japan Lær-håndverk Utstilling ble avholdt i O Art Museum i Shinagawa, et prefektur til Tokyo fra 7 til 11 Mars 2020. Den internasjonale konkurransen var begrenset til lær-håndverk. Det var 175 påmeldte arbeider- ikke bare fra Japan men også fra Kina, Taiwan, Italia og England. Konkurransen hadde 7 kategorier og hver kategori ble premiert med en første, andre og tredje premie. En hovedpremie, Grand Prize, gikk til en av vinnerne i de 7 kategorier. Dette året gikk stor premien til en notis bok laget av Liu Yang -som er en ung lær-håndverker fra Kina. Arbeidet hadde tittelen; Route Travel 66 Travels.

Vi kunne ikke bytte folk under påvirkning av Corona viruset – men vi synes vi kunne ha byttet arbeider. Vi vil ha en utstilling neste år også. Registrering er i Februar 2021. Vi forventer mange registreringer og mange mennesker på besøk til vår utstilling. Web side: [https:// www.ilce-tokyo.com](https://www.ilce-tokyo.com) Facebook: [https:// www.facebook.com/japan](https://www.facebook.com/japan). Leather.craft E-mail: info@ilce-tokyo.com

Om JLCA - Japan Leather Craft Association

Om dannelsen av Japan Leather Craft Association, JLCA; begynte forberedelsene fra Desember 2017. Og var etablert i Februar 2018. Det var 5 stiftende medlemmer. Vi ville lage en utstilling om høsten 2019 – men arrangementet hadde ikke nødvendig sikkerhet – så det ble forandret til Mars 2020.

Hovedformålene var:

- 1 : Vise nytt lær-håndverk fra Japan til verden
- 2 : Dele kunnskap med unge japanske håndverkere og generasjonene som har hvert ledene japanske lær håndverkere.
- 3 : Utveksle kunnskap mellom japanske lær-håndverkere og verdens lær-håndverkere
- 4 : Enhver, ikke bare kunstnere/lær-håndverkere på høyt nivå kan enkelt delta på utstillingen.
- 5 : Alle som deltar kan dele gleden ved utstillingen. (her under også det besøkende publikum, red anm.)

Organisasjons medlemmer var:

Talsperson: Mitchiko Matsuda

Vise talsperson: Shizuko Hatanaka

Direktør: Setsuko Tanaka

Direktør: Fumiho Matsuyama

Rådgiver: Honghao Cai

Formann kinesisk lærhåndverk: Wilson Huang

Komite medlemmer:

Tadashi Arase, Ibuki Ishii, Takahiro Uchino, Yui Otake, Keiichi Oya, Takafumi Koide, Mayumi Konno, Shingo Sakurai, Masahiro Shinotsuka, Atsuko Seki, Junko Sekiguchi, Yukari Takashi, Miho Nagano, Michiko Nakayama, Yoshiharu Nakayama, Masato Higashi, Manami Fuji, Shunsuke Yokooka, Nicky Hers and Susan Hu.

Liu Yang vinner arbeide av The Grand prize på den 1 Japan Internasjonale Lær-håndverk Utstilling i Tokyo.

Foto; Grand Price, Route Travel 66 Travels, A work by Liu Yang

1 premie kategori «Annet», Miyoko Sekine

Foto: 1 premie, karegori: «Bilder», Akemi Yokoyama

Foto; 1 premie,kategori: «Vesker», Susumu Mishima

Foto: Lær-
plastisk arbeide,
portrett, manns
person. Under;
deler (!) av
gyllenlær arbeider

Foto: Våpen skjold !- lær-plastisk arbeider !.

(NB: tekst til foto er laget av Lær, Sko og skinn og er derfor mangelfull i sine beskrivelser av gjenstandene)

(OBS;Denne teksten var laget til utstillingen og oversendt og er uautorisert oversatt av Lær, Sko og Skinn fra engelsk)

For første gang fokuserer the Hermitage på lær og introduserer dets besøkende for kunst av lær bearbeidet i Vest-Europa. Samlingen av lær objekter har lenge blitt overskygget av mer utstillinger av smykker, keramikk, glass og til og med tøy. Men de fortjener nærmere oppmerksomhet. De (utstillingen !red anm.) var for det meste laget ut av gjenstander flyttet til Hermitage i 1886 fra Tsareskoe Selo Arsenal. - og senere i 1929-1930 årene fra Stieglitz Sentral Skole for Teknisk Tegnings Museum. Mikhael D. Butkins private samling etc. De 80 gjenstander på denne midlertidige utstillingen er praktisk talt ukjent for publikum og vil bli retunert til lagret etter utstillingen. De to hoveddelene av utstillingen består av middelalder og renessanse utskjæringer, lærplastik og punslet lær og gyllenlærs draperier fra det 16 til 19 århundre.

Begge disse håndverk oppsto i Cordova, hovedstaden til middelalderens Spania hvilket gav dets navn – først til vegetabilsk garvet geitskinn kjent som «Cordovian» og siden til gyllenlær. Disse teknikken forandret seg etter som de ble utviklet og termen ble en tid referert til all slags dekorert lær. «Cordovian» lær ble mer og mer ofte tenkt på som et spansk produkt. Uansett, i middelalderen var dette materiale brukt i håndverk over hele Europa. I Frankrike, Tyskland og Italia på kister og bokser til oppbevaring av alle typer objekt og overdådige sermonielle våpen ble dekorert med eksepsjonelle intrikate mønstre, emblemer og våpenskjold til sine eiers sysselsetting. Teknikken lå veldig nær de som ble påført dekorative metall arbeider, lærplastik, siselering og gravering. Materialet ble brukt på forskjellige måter til å produsere såkalt gyllenlær «guadameci». Læret ble dekket med sølvblader og så malt i gul eller oransje fenniss hvilket resulterte i en gull effekt: det ble så trykket overalt med små punsler og malt med farget fenniss eller oljemaling. Spansk gyllenlær var berømt over Europa og priset ved siden av dyr damask silke hvilket den skinnende lær plastiserte overflaten var en etterligning av. Men etter fordrivelsen av araberne (1492) og maurerne i (1610) som holdt nøkkelen til dette håndverket stoppet gyllenlærs produksjon i Spania . De eksilerte mestrene flytte til Italia og Sør- Nederland hvor de dannet nye verksteder og fortsatte bruke de samme teknikkene.

Utseende til gyllenlær ble radikalt forandret etter 1628 takket være en oppfinnelse av hollenderen Jacop Dirscx de Swart. Vegg tepper av lær ble nå laget ved bruk av en presse og dype relieff former, hvilket gjorde masseproduksjon mulig. Nyhetens interesse brakte en makeløs oppblomstring av dette håndverket – hvilket nå ble inspirert av gullsmedarbeider og adopterte disses dekorative motiv. Dette var en sann «gull-alder» for gyllen lær. Størrelsen på produksjon var enorm og moten med vegg tepper spredde seg til Japan og pre- Petrine Russia; det er alt mer merkelig at hoved minnene om denne tidsalder nå er borte. Smaken er forandret, den gamle interiør design har blitt ødelagt med tiden og nå lærer vi for det meste om den fra arkiverte optegnelser og overlevde fragment.

I andre halvdel av det 19 århundre brakte historien tilbake en popularitet for veggtepper i lær,- så de utmerkede sidene av dets historie ble revidert atter en gang. Imitasjonene, stilistisk, parafraaser og frie etterligninger av historiske tema har sin egen verdi i våre dager å tid.

Foto: i bakgrunn, utsnitt av vegg teppe!,- skrin med to bokser på hver side, gyllenlær

Foto: Spelsau skinn og filtet ull, (omtalt arbeide i teksten)

Foto: Kerstin ParadisGustavsson

Bladet hadde en artikkel i Nr.1-2-2020 om en utstilling Kerstin Paradis Gustavsson gjorde på Halland Kultur Historiska Museum i forbindelse med en større utstilling om Kirgisistan- men på langt nær fikk bladet med foto av alt hun stilt ut og ville ha med foto av ennå et arbeide i denne utgaven og henvendte seg via e-mail til henne med spørsmål om tittel og bakgrunn og fikk svar via e-mail som gjengis her. (oversatt til norsk).

Tittel er vanskelig !-Å samle en slags livsfilosofi til et par tillagete ord – sånt klarer jeg ikke- oftest. Ikke her iallfall. Men jeg skal forsøke å forklare. Om vi begynner med materialet. Får-skinnet kommer fra en av mine spælsau får. Det har en fantastisk ull som passer til så mange ulike formål. Oversiden består av spælsau ull som jeg har spunnet , vevd, farget, og siden valket – filtet. Når tøyet er valket kan man klippe i det uten av det krøller seg opp, til større og

mindre deler. Disse har jeg siden sydd sammen med en teknikk som vi her i Sverige kaller skarv søm.

Det betyr egentlig at man har sydd sammen mindre biter – man skarver ihop med noe større.

Hva forestiller det – jo jeg er meget interessert i det som kalles folkekunst – den måten å tenke og skildre ulike foreteelser her i livet. De mennesker hadde sikkert like stor interesse av å synliggjøre sine tanker og livet som vi har. Det bunner oftest i en «før kristen» måte og forstå livsprosessene. Mange slike kulturer har, hadde tanker om et livs-sentrum- et slags midtpunkt. Fra denne midtre snakker de fleste kulturer om «de fire verdens strekninger» - det fantastiske er at på dansk heter det «världens- hornen» - men på dansk – det kan jeg ikke stave til kanskje världens hjørnen. Visst er det fint.

Så finnes det mange varianter på hvordan det her sentrumet ser ut. Men en tanke som finnes på mange steder er det som vi i vest verden kaller Jing-Jang. Synd at det ikke finnes noe annet navn- for bare vi sier det så tenker alle på den kinesiske formen. Men det er jo «maktens to sider» - selv om noen kulturer deler den i i 4 deler.

*

«Ja,aaa» avsluttet hun e-mailen med - «det er hva jeg kan si -hjalp det deg noe?. Håper det og ha det så bra i disse «konstiga tider»

*

Om det hjelper, javisst - uten sånne innspill er det ikke mulig å lage et blad så mange takk til Kerstin Paradis Gustavsson .

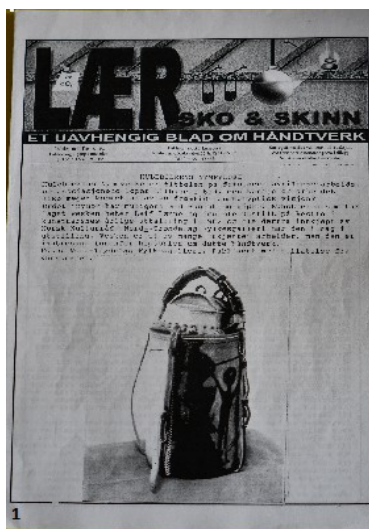
Foto; filtet arbeide

Foto: * Sverdfisk, arbeide av Natalie Orfanidi, (Hellas) Kurs oppgave på ELWATS 2019. Oppgaven besto i maling med akrylfarger, Varighet : 4 timer,.....(* Program ELWATS).

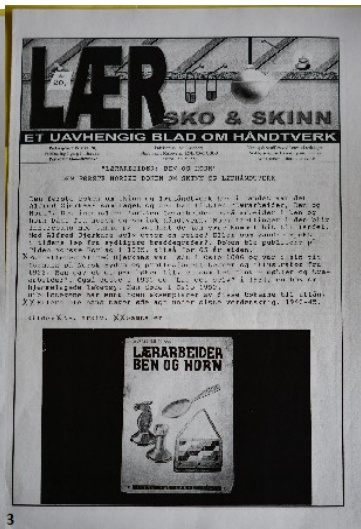
Foto: * Flettet pendant med cabochan stein innlegg , arbeide av Isaac Romero (Spania). Kursoppgave på ELWATS 2019. Oppgaven besto i å kombinere fletting med stein innlegg. Varighet: 6 timer (*program, ELWATS 2019)

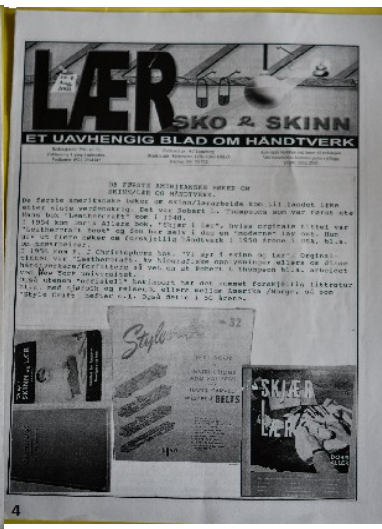
Forside Nr.1: Et arbeide kalt for Huleboerens Nyme- av Leif Lønne .

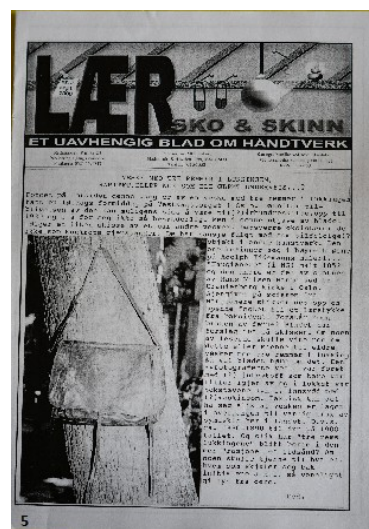
Forside Nr. 2: Sigrid Heide,gjorde hun den første utstilling av skinn/lær I Norge?

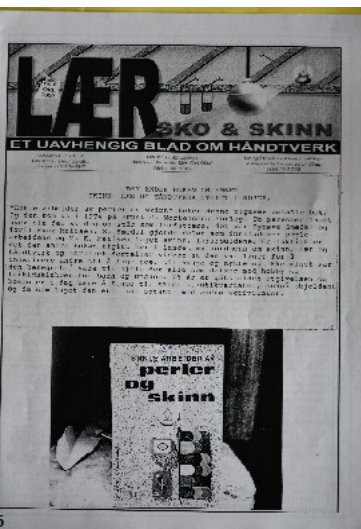
Forside Nr.3: S.1:den første boken ; Lærarbeider, Ben og Horn av Alfred Gjerkaas

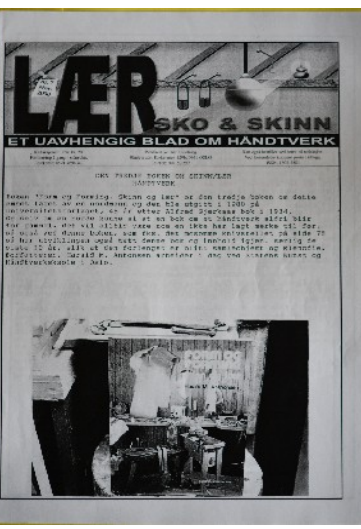
Innhold i Nr.4 S.1: De første amerikanske bøker veske om lærarbeider.

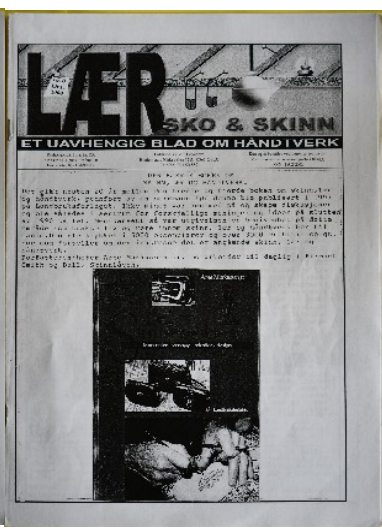
Forside Nr. 5:Veske med tre remmer i lukkingen. Gammel norsk vesketype?

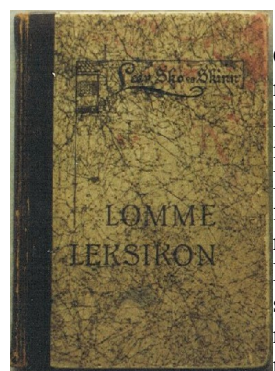
Forside Nr.6, S.1: Perler og Skinn, av Synnøve Smedal og Tøve Kunz Mathisen, Den andre boken om skinn/lær håndverk

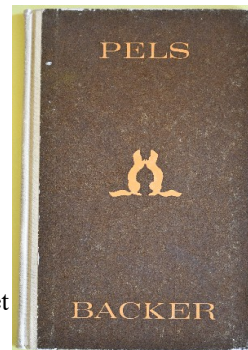
Forside Nr.7: Form og Forming Skinn og Lær, av Harald M Anthonen den tredje boken om skinn og lær-arbeide

Forside Nr.8: «Skinn og lær Arne Markussen jr. Den fjerde om skinn/lær håndverk

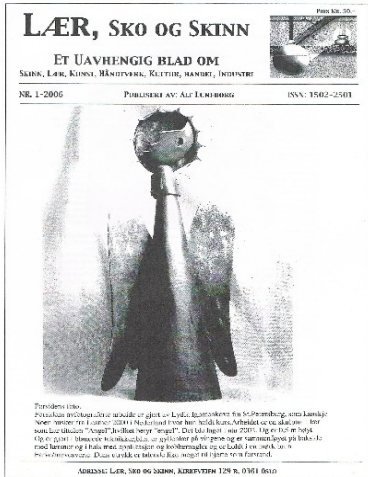
Overstående viser forsiden til de 8 utgavene publisert i år 2000 . Disse ble litt tilfeldig laget men etterhvert kom bøkene i forgrunn. Dessverre ble både redaktør Richard Seligmann Lommeleksikon og Pels- Backers bok ikke nevnt. En dross knivbøker kom i disse årene som ikke ble regnet med som «skinn og lær håndverks bøker». Til venstre er et foto av redaktør Richard Seligmann Lommeleksikon og til høyre Pels Backers bok eller Lars R. Backer som forfatteren egentlig het. I rekkefølge må vist R. Seligmann bok være nr. 2 og Pels Backer bok nr.3. S Smedal og T.K. Mathisen bok nr. 4 og Harald M. Anthonen bok nr.5 og Arne Markussen Jr. bok blir dermed nr. 6. Av utenlandsk litteratur ble bare de amerikanske bøkene som kom etter krigen nevnt. De fire første bladene hadde bare 4 . sider + to siders bilag og de neste 4 blader hadde 8 sider + to sider bilag. Og bladene ble utgitt en gang i måneden. Opplaget på de første blader var bare 10-15 stykker .Tilsammen nådde de et opplag på over 1000 eks. i 2010.

År 2000 - 2006

Årene mellom 2000 og 2006 var en tid hvor bl.a. de første 8 utgaver fra år 2000 ble publisert. I 2002 laget bladet en delvis nyutgivelse av Richard Seligmann Lommeleksikon. D. v . s . all eldre reklame, oversikt med gamle varemerker etc. ble ikke tatt med. Og en del nytt stoff ble hentet fra boken International Glossary of Leather Terms med tillatelse fra International Council of Tanners. Og en del nye hverdags uttrykk som følge av fornyelsen innenfor skinn lær fra ca. 1970 tallet og fremover ble tatt med. Opplaget var på (?) 200 eksemplar. Noen ble solgt, noen gitt bort. Ennå en ny utgave er underveis. I 2006 begynte bladet å bli publisert igjen og har holdt på uten opphold siden da. Nr 1-2006 kom i Mai /Juni. Og Nr.2 i November/Desember. Det ble utgivelse frekvensen fremover. Og ennå ble bladene laget som et lim blad, d.v. s. At artiklene og foto ble limt inn i blad sider som så ble kopiert og stiftet. Og fortsatt kopiert i sort /hvitt- men forsiden og side antallet var blitt et annet.

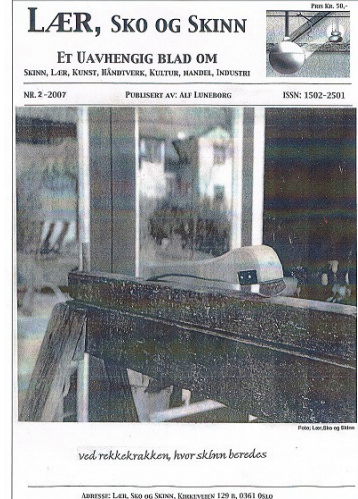
Forside Nr.1-2006 hadde foto av et arbeide "Angel" laget av Lydia Ignatenkova som arbeider og bor i St. Petersburg

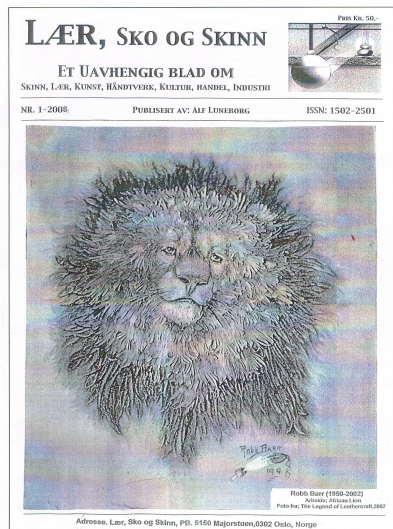
Forside Nr.2-2006 hadde foto av et arbeide, « All seeing eye» laget av Gerda van der Stroom de Jong fra Nederland

Forside Nr. 1-2007 hadde en bok innbinding laget av Paul Rene Gauquin (1911-1976) som bl.a. viste til et maleri av den kjente kunstmaleren el. bestefaren.

Forside Nr.2-2007, hadde et enkelt foto som viste en skinnskrape på en skraper krakk.

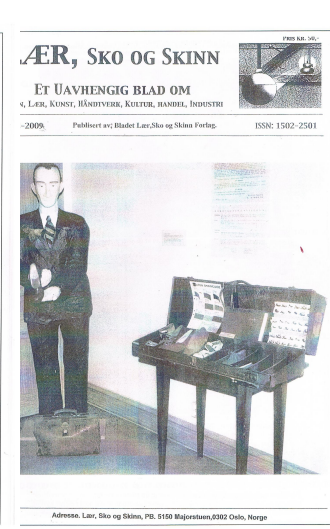
Forside Nr.1-2008, hadde et lær-plastik arbeide av en løve laget av amerikanske Robb Barr på forsiden

Forside Nr. 2-2008, var foto av et gyllenlær arbeide laget av Barokkstudia i Heggedal

Forside Nr.1-2009, skinn applikasjon på en pute laget Terje Guldbrandsen

Forside Nr.2-2009, foto var gjort på sko-museet i Kumla Sverige og viste en ! reisende sko-selger og sortimentet

Foto: Forside Nr. 1-2-2010,

Nr.1-2006 hadde 26 sider. Og var blitt mer blad med utgangspunktet å lage et lite skriv som dokumenterte noe om det som skjedde på område skinn og lær slik at det var mulig å finne noe av det siden mellom to permer. I Nr.2-2009 var side antallet 34 sider- og der i mellom har side antallet siden hvert-.Dobbel utgaven i 2010 hadde nærmere det doble antall – 50-60 sider. Og for første gang begynte bladet med farger da bilaget, med foto av arbeider av Ana Caldas fra Portugal ble gjengitt i farger. Foto til venstre viser bilaget og arbeidene: øverst til venstre en bolle kalt for «Madinat al- Zahra», til høyre, i midten og venstre en boks kalt for «Iberian Treasure treasure» . Så ennå en bolle kalt «Al-Sahla». Ellers et foto av Ana Caldas med et arbeide kalt « The gates of silver». Hun var inspirert av maurisk/ iberisk kultur sammen med sin mann Franklin Pereira som har bidro med mange artikler til bladet om emnet. I 2007 ble bladet registrert som enkeltmanns- foretak i Brønnøysund registret under navnet Bladet Lær, Sko og Skinn Forlag.

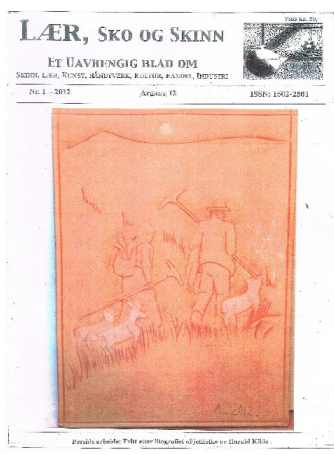
Foto: Bilag til nr 1-2-2010

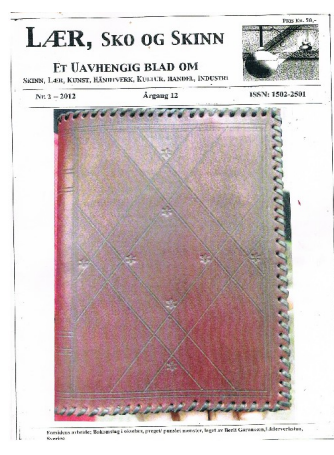
Forside Nr.1-2011, maske, fra Skinnlåven, ikke opplyst hvem som har laget den

Forside Nr.2-2011, veske laget av Kalevi Sahiovaara, bosatt på Charlottenberg, Sverige.

Forside Nr.1-2012, et enkel punsel arbeide av utgiver Etter Harald Kihles "Fjellfolk".

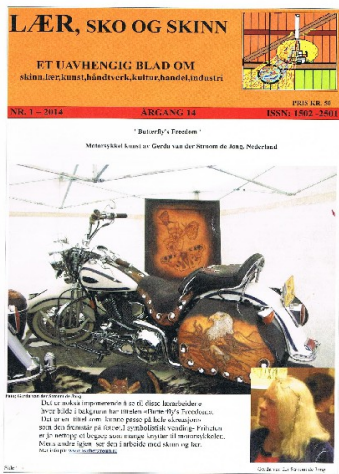
Forside nr.2-2012, bokomslag i okse-lær laget av Berit Gøransson, Sverige

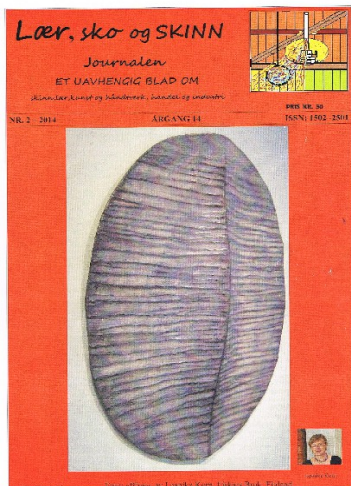
Forside Nr.1-2013, viser et applikert arbeide av buntmaker Richard Henriksen (1926-2015) fra Oslo. Det var det siste lim bladet fra Lær, Sko og Skinn. Ved siden av et foto som viser hvordan det tok seg ut.

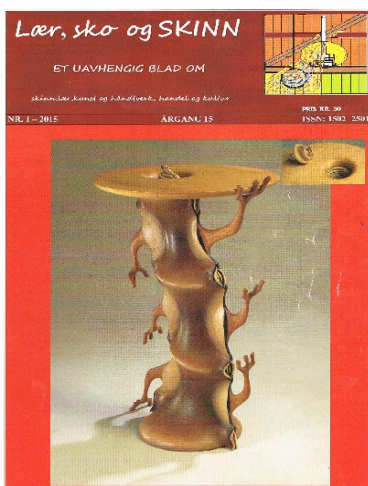
Forside Nr. 2-2013: denne utgaven var den første som ble laget utelukkende via data – til høyre en minnepinne bladet ble lagret på fra egen datamaskin og plugget inn på kopisenterets.

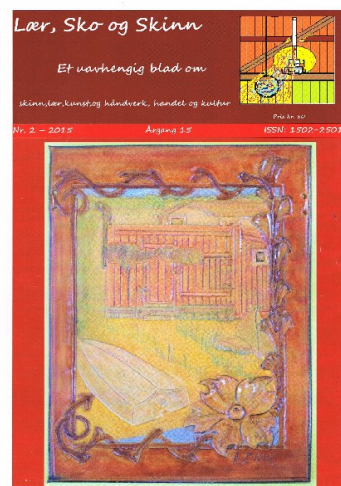
Forside Nr.1—2014, Arbeider og foto av Gerda van der Stroom de Jong fra Nederland.

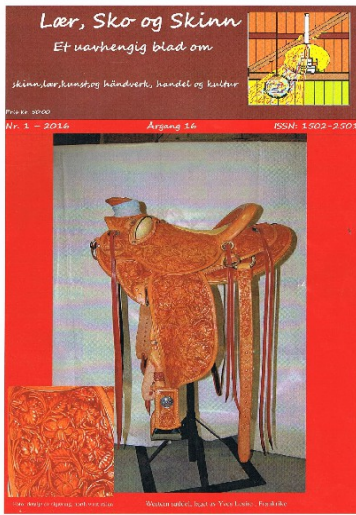
Forside Nr.2-2014. Et arbeide og foto av Leanika Korn fra Estland Arbeidene på Fiskars i Finland.

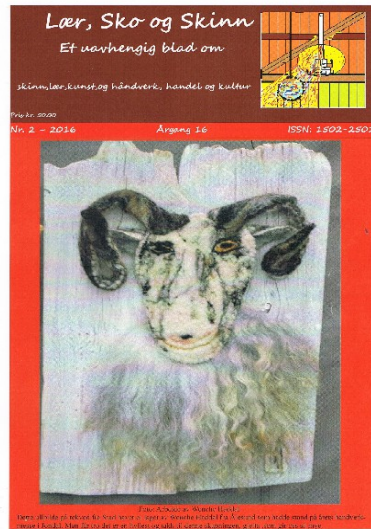
Forside Nr.1-2015, et arbeide av den canadiske kunstneren Rex Lingwoods Cuir Buollie arbeider

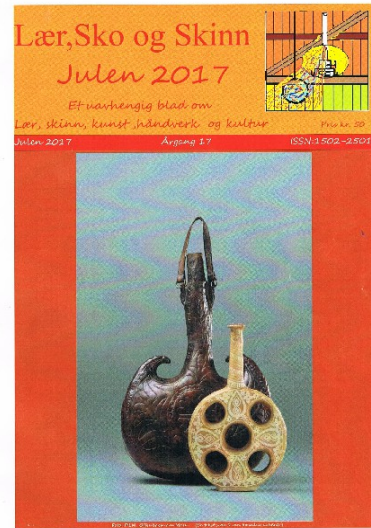
Forside nr.2-2015, et punsel arbeide som viser et fisker skur. Laget av utgiver.

Forside Nr.1-2016, Western sal laget av den franske mesteren Yves Lesire.

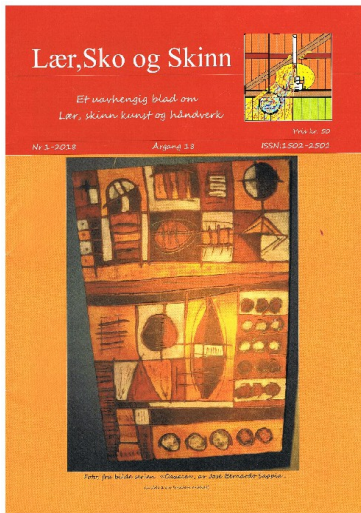

Forside Nr. 2.2016, arbeide i ull/tovet, geitebukk av Wenche Haddal

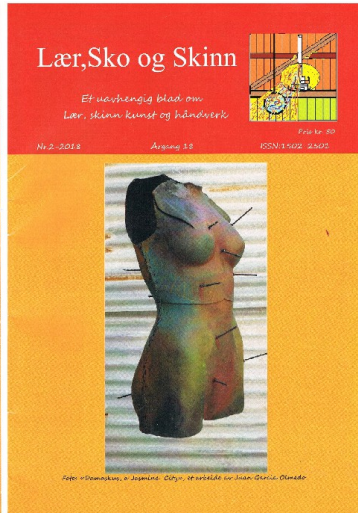

År 2017 ble bare en utgave publisert, Forsiden er prydet med to flasker i lær med opprinnelse i Altai fjellene i Mongolia og museumsgjenstander fra det tyske Lær og Sko Museum i Offenbach Am Main

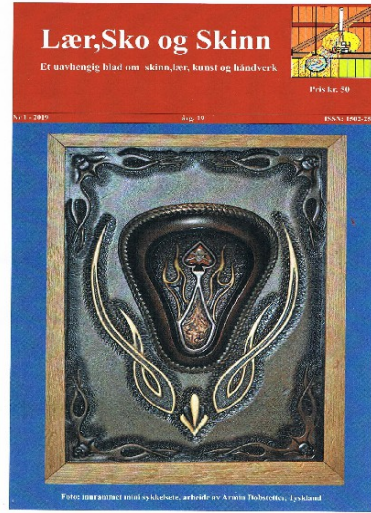
Forside juleutgave 2017,

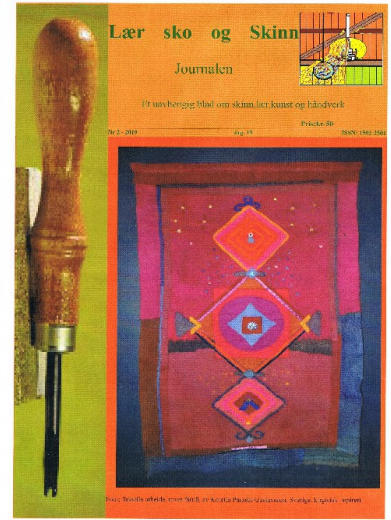
Forside, nr.1-2018, et arbeide av den mexikanske kunstneren Jose Bernardo Sappia, "Oaxeca".

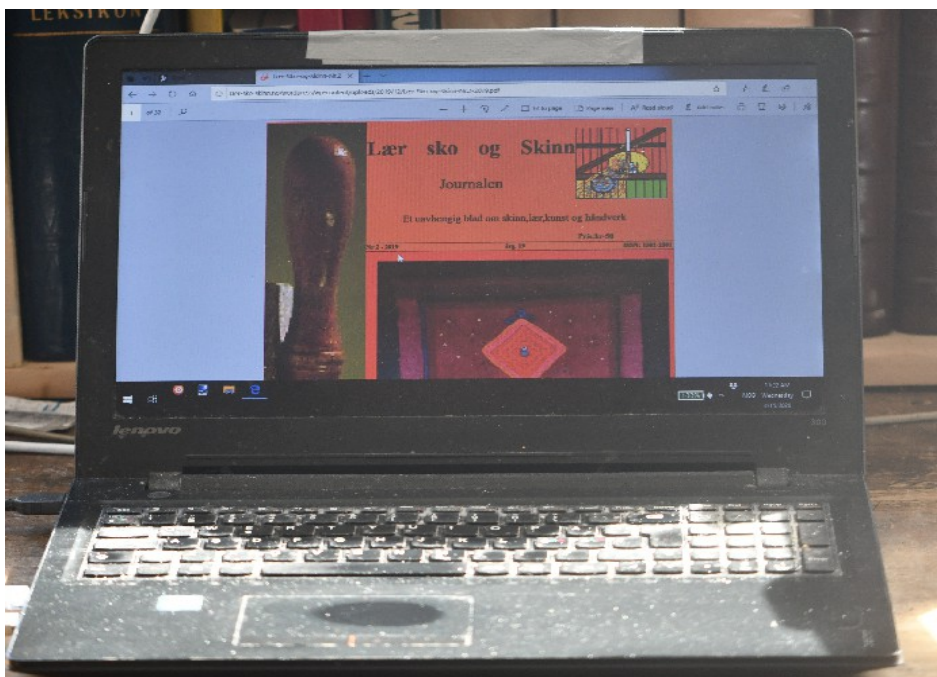
Fordide Nr.2-2018 et arbeide av den spanske kunstneren Juan Garcia Olmedo, "Damaskus, a jasmine City".

Forside Nr.1-2019, et arbeide av den tyske lær-håndverkeren Armin Dobstetter,

Forside Nr.2-2019, et arbeide av den svenske tekstil-kunstnerinnen Kersti Paradis Gustavsson, får-ull/tovet/

Den siste papirutgaven av Lær, Sko og Skinn ble publisert med Nr.2-2019. Den var også finne på nett i sin helhet . Bladet fikk sitt eget nett sted i 2011 hvor det inntil Nr 2 -2019 la ut fire sider av innholdet i papirutgaven. Nå kommer hele bladet på en Pdf file. Og om ikke lenge vil det komme et blad man kan bla i. Utgivelse dato, to ganger i året , en gang i Mai/Juni og i November/Desember vil forbli de samme. Også mindre hefter har hvert publisert i løpet av årene. Disse er å finne en oversikt over i bladets bokhandel.

Foto: Viser en Pc skjerm med den Lær, Sko og Skinn Nr.2-2019 som den første digital utgave.

20 Fortsettelse av artikkel- serien« **Sko typer gjennom tidene**». Første del var å finne i Lær, Sko og Skinn Nr. 1-2018. Og begynte med egyptisk skotøy. Serien har kommet fram til den 1400 århundre som også er tittelen på kapittelet;

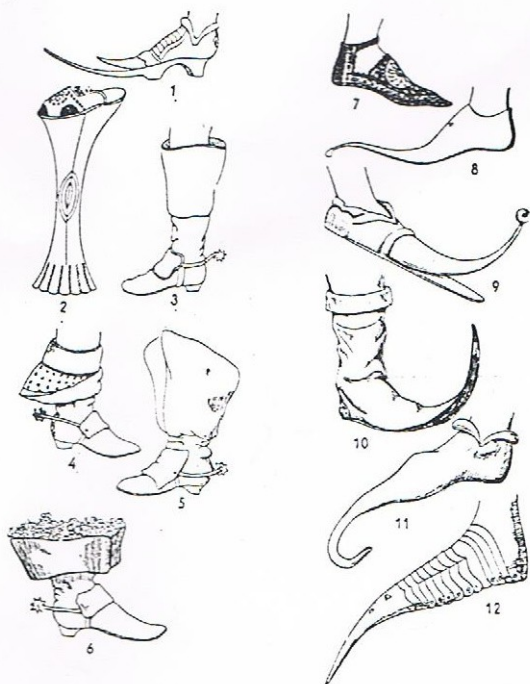
Fjortende Århundre

Moten i bekledning og fottøy nådde sitt høyeste raffinement og prakt under Edward III's lange regjeringstid (1327-1377). Champion ytrer i sin begeistring over denne periode at det er «the most glorius era in the history» i «Ye Gentle Craft», og han har god grunn til å være begeistret. De den gang herskende forhold ikke bare tillot, men forlangte det høyest oppnåelig i skotøyhåndverket. De som var rike eller adelige fikk full frihet til å dyrke sine ekstravaganser og det ville være merkelig om ikke skomakerne- som foruten å være gode håndverkere også var forretningsmenn - benyttet seg av disse krav til luksus, besmykking og utstyr av skotøy for disse privilegerte.

Vi har opptegnelser om noen utsøkte eksempler på hva de kunne prestere av raffinert skotøy, noen av dem er omtalt av Champion i «Ye Gentle Craft», og representerer funn som er gjort på veggflatene i St. Stephens Chapel, Westminster, da man ombygde det til House of Commons. Det var en skjebnens ironi, for det var nettopp House of Commons, som under Edward III's tid reiste sine bitre anklagelser og protester mot den herskende ekstravaganser i klededrakten.

En spesielt interessant type som her må nevnes er den såkalte «Rose-Vindu Sko», hvorom en forfatter bl.a. Sier: «Det er umulig å tenke seg at noen sko kan bli mer fullkommen hva mønster og utførelse angår enn denne engelske sko, som med hensyn til prakt og effekt står langt over de greske og romerske».

Mønstret på denne sko stammer fra den periodens

Tudor- og Stuartperioden: 1. Sko med sabelsnuter. 2. Chopine. 3. Høy støvel. 4. Høy støvel, brettet ned for å vise det rikt broderte før. 5. Høy, stiv rytterstøvel. 6. Fransk støvel med vid overdel, fylt med foldete blonder. Det 14. århundre: 7. Rosevindu-sko. 8. Sko med lang tåspiss fra Richard II's tid. 9. Crakow. 10. Poulaine. 11. Støvel, brukt av John Chalons. 12. Crakow laget av metall.

arkitektur, særlig etter hva Champion uttaler, Rosevinduet fantes i gamle St. Pauls kirken før brannen i 1666. man har sågar beviser på at dette mønstret på skotøy var temmelig utbredt, for Chaucer i sin beskrivelse av kirketjeneren i «Millers tale» omtaler «St. Pauls vindu gravert på skoene hans». Sko på den tid ble laget spesielt for høyre og venstre bruk, ja de måtte sogar lages slik, for det var jo på mote å ha spisse tå snuter bøyd oppover.

Hva luksuriøs ekstravaganse angår, om ikke på annen måte, var Richard II (1377-1399) en verdig etterfølger av Edward III. Hvor Richard gikk foran gikk de andre etter, og under hans regjeringstid ble den overdrevne snutespiss tå form for sko tatt opp igjen, om mulig enda mer overdrevet. Det gikk så til ytterlighetene at de som bar dem nesten ikke kunne komme seg fram. Derfor fant man på å knytte gull eller sølvbånd fra spissen opp mot kneet dette var omkring 1382, og denne mote ble kalt Crakow, og har sannsynligvis eksistert før og må være kommet fra Polen over Bøhmen.

Fire av de her framstilte typer på fottøy stammer fra Frankrike, Champion forteller at han har dem fra Lacroix «Hitstoire de la Chaussure» . Et par av dem er oppbevart i Ordinance Museum i Paris..

Lacroix mener at lengden av disse «sko» sto i proporsjonalt forhold til bærerens verdighet, omtrent som i gamle Egypt. Jo mer opphøyet en person rangerte, desto mer måtte han «lide» ved å gå i disse torturredskaper.

Alminnelige dødelige måtte nøye seg med en halv-fot lengde som maksimum foran tærne. Når de var rike, men ikke adelige, kunne de være en hel fot lengre.

Riddere kunne ha 18 tommers lengde, adelige to fot , og fyrster hadde den tvilsomme fornøyelse å forsøke karre seg fram på sko som rakk to og en halv fot foran tærne.

Til tross her for, til tross for disse tortur redskapens tåpelige form, som ble latterliggjort av skribenter, av prester, buller, så ble skikken tatt opp av motegale mennesker på kontinentet så vel som i England. Enkelte munkler falt også som ofre for galskapen, og fikk overhaling av pave Urban V. På kontinentet forbød Karl V sine ministre og notarere å bruke dem. I en forordning av 1368 ble det forbudt «all persons of any quality whatsoever» å bære slike sylspisse og lang snutete sko.

Tudor og Stuart perioden.

De såkalte Crakow'er var på mote blant adelskapet in England inntil Henrik VII's trone-bestigelse i 1485. men omtrent et halvt hundre år før ble en lignende fantastisk form for fottøy moderne. Det var sko med snabelsnuter av den type som er avbildet, og for riktig å markere deres lengde ble selve skoen som foten stakk inn i laget i lengde med tærne. Denne mote hersket på Henrik's VI tid. Hans etterfølger Edward IV regjeringstid var markert ved en ny mote som kjennetegnes ved at middelklassen gikk over til å bruke en halvstøvel, som snørtes på siden. Men moten med de spisse snuter var seiglivet og fikk en gjenoppblusen med sko under navnet Poulaines. Det gikk sågar til ytterlighetene, etter at Champion i sin bok beretter at «sågar gutter, især ungdom ved hoffet hadde sko med snabelspiss så lang som en halv alen og oppover

21 Fortsettelse fra forrige side Skotyper gjennom tidene

Tudor og Stuart perioden.

Parlamentet måtte sågar gripe inn og vedtok i 1463 en lov som forbød skomakerne å lage sko av snabel – eller sabeltypen. Skoene måtte ikke gå lengre enn to tommer foran tærne , eller s risikerte man å bøte med 20 sh. Og prestenes forbannelse. Tredje parten av boten gikk til kongen, en tredjepart til Rebslagernes forening og en tredjepart til Handelskammeret i London.

Dette forbud mot å hengi seg til den slags absurditeter i lengden førte med seg at man gikk til den annen ytterlighet i bredden. Tåspissene ble nå så bred at den overgikk den største fot-bredde. Den slags sko av andenebb fasong sies å ha hatt sitt utspring i Flanderen, og de bruktes sogar av krigere.

Disse andenebb sko var moderne i omtrent 100 år, da dronning Mary fikk Parlamentet til å forby sko med mer enn 6 tommers bredde.

Skospenner spilte en stor rolle som fottøy mote i Henrik VIII's regjeringstid. Campion forteller at blant den berømte maler hans Holbeins arbeider er tegninger av hattebånd og skospenner.

I sin bok: « Anatomiske misbruk » forteller Stubbes at kork-sko, tøfler og slippers var på mote i den tid (1588).

Disse tøfler, sier Stubbes, kan ikke ha hvert hverken elegante eller smakfulle, «for hvordan kan slikt kalles pent som går flip-flap opp og ned i søla og slenger søleskvetter

oppover leggene?»).

Bånd og skolisser var en mote som lansertes under dronning Elisabeths tid. Under James I og Charles den I's regjeringstid bruktes dobbelte stilkisser med sølvspiss og sølvkanter av snobbene , de var av silke og lin når de bruktes av overklassen, og bare av lær når de bruktes av alminnelige mennesker.

Svære sløyfer og rosetter smykket med gull kom på mote i Karl I's tid.

De såkalte «Chopine» som med full rett ble hudflettet av Campion som «det største monstrum av fottøy» kom på mote i dronning Elisabeth tid, og kom formentlig fra Østen. Det ble meg er brukt i Venedig. De kunne være opp til en halv meter høye. Hamlet sier bl.a. : « deres ladyship» synes i dag nærmere himmelen enn da jeg så dem sist» hun bar Chopine.

Høye støvler laget av spansk lær var moderne og bruktes av alle klasser på Karl I's tid. Mens de var i bruk ble overdelen brette ned for å vise den rikt broderte kant.

Franske støvler, vide oventil og pyntet med broderier kom på mote i Karl II's tid.

Under dronning Anna's tid, den siste av stuartene, kom spenner på mote, av og til smykket med en smal stiv sløyfe.

*

Denne serien avsluttes i neste utgave med det «Attende , nittende og tyvende århundre.

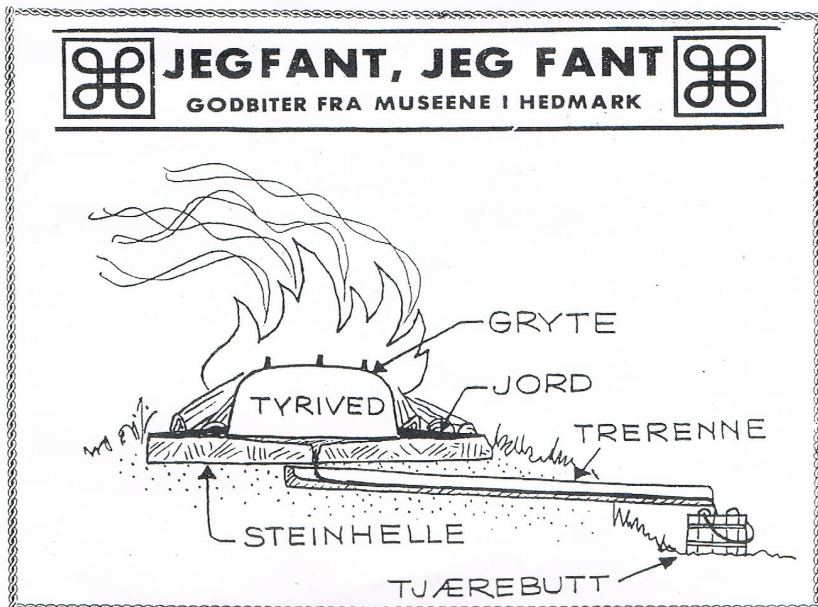
*

Pluss- Skolen, Fredrikstad

Mer informasjon via: www.pluss-skolen.no

i Gamlebyen, Fredrikstad

DET: Anton Bekkevoold fra Loten brenner tjære i gryte på Norsk bruksmuseum.

Tjærebrenning i gryte

Av
JOSTEIN K. NYSÆTHER

Tjæretjære er blitt framstilt på mange forskjellige måter. Den mest kjente er brenning i mile. Tyriveden (finhogde tyrirotter) ble pakket tett sammen i en traktformet forskening i terrenget. Når mila var ferdig til brenning, hadde den form som ei kjempediger høysåte. Størrelsen kunne variere fra 2–3 til 10–12 meter i tverrmål. Slike midler krevde mye omtanke og arbeid, og det var profesjonelle tjærebrennere som produserte tjære på den måten.

Folk som hadde behov for mindre kvanta tjære, og som kanskje ikke hadde hverken tid eller erfaring nok for milebrenning, kunne nytte en mye enklere metode — de kunne brenne i gryte.

Ei gammel ystegryte på 70–100 liter ble pakket full av finhogd tyrived. Jo tetter veden ble pakket, jo mer tjære ble det. Gryta ble så hvelvet oppå ei stor steinhelle med et hol i midten. Hella var gjerne plassert i en skråbakke, men slik

at den lå vannrett. På den måten ble det rom under hella — så en kunne få plass til ei trerenne som førte fra holet i hella og et par meter utenfor denne. Et lag fin jord oppå steinhella — inn til kanten av gryta — skulle hindre luft i å trenge inn i gryta under brenninga. Så ble det tent et bål rundt og over gryta. Varmen fra bålet forplantet seg gjennom gryteveggen, og den høye temperaturen som ble inne i gryta, tvang tjæra ut av tyriveden, som etter hvert ble omdannet til fin smikol (bi-produkt). Tjæra rant gjennom holet i steinhella og videre gjennom trerenna til en tjærebutt som var plassert under den nedre enden på renna.

Resultatet av brenninga, som varte 3–4 timer, kunne bli 6–8 liter fin tjære. Den ble senere brukt til mange formål på garden, særlig til impregnering av kjøredskaper, verktoy og ski. Tilsatt mindreferdig fett fra slaktingen, ble tjæra til et utmerket impregneringsmiddel for sko og støvøy.

«jeg fant, jeg fant»... er en løpeseddel som var i omløp under jakt og fiskedagene et av forårene uten at jeg husker nøyaktig hvilket- og den forteller om tjærebrenning i gryte, noe som er interessant nok i seg selv — all den stund tjære også har hvert brukt til å impregnere skinn/lær med. *Fra år 1000 regnes som omtrentlig tid da tjære miler begynte å bli brent i Norge. Fra den tid og helt fram til gummi ble tatt i bruk ble bl.a. visse gjenstander, så som vanntett hyr, forklær, skinn/lær fottøy o.l til bruk bl.a. i fiskeriene impregnert med tjære. Etter at gummi/plast industrien vokste fram kom også nye produkter i disse materialer, noe som medvirket til at produkt av skinn og lær forsvant sammen med tjæren — bare enkelte steder ble brenningen holdt i hevd — dog uten betydning for skinn og lær industrien som også kunne basere seg på nyere metoder.

*

Nå vet man ikke om veske-lokket noen gang var impregnert, men man kunne ane en svak rødbrun farge i det som fortalte at det kunne være eikebark garvet, jfr. garveriet på Lyse Kloster. Men det var også nokså sort, uten av det luktet av tjære! — så jeg kan iallefall ikke si noe om det kunne være tjære impregnert, eller innsatt med fett. Tjærebrenning *startet opp i Norge omkring år 1000 — så fra den tid kan en regne med at skinn/lær ble impregnert med dette middel. (* noen sier tidligere, se; Store Norske Leksikon) (løpeseddel publisert med tillatelse fra Norsk Skogmuseum, Elverum)

Foto: Nyere foto som viser tjærebrenning i gryte under Jakt og Fiskedagene på Norsk Skogmuseum på Elverum.. På foto er *Trond Børud, Norsk Skogmuseum (kilde, navn, Nett, Knivprat med Per Thorsen, Knivtorget 2007). Foto: av Alf, Lær, Sko og Skinn.

*

Bladet er ikke ferdig med sine omtaler av veske lokket fra Bjørvika,.. det har i denne utgave prøvd å kaste litt lys over dette funn — også ved å trekke inn element fra samtiden- det blir ikke så tradisjonell historie framstilling - men forhåpentligvis en bra fortelling som kan tjene til inspirasjon.

Foto: Viser den utrolige forvandlingen som restaureringen har medført for garveri bygningen på Ytre Foss i Alversund (Foto og tekst fra nettstedet: Lys i gamle Hus)

Det var ikke fritt for at undertegnede hoppet litt i stolen da dette foto dukket opp på skjermen og som viste glimt av både forfallet og restaureringen av en garveri bygning i Alversund som i sin tid har hvert drevet av flere kjente garvere, bla. a .Tvedt og Breistein

***I pressemeldingen het det seg:**

«Noen går den ekstra milen for kulturarven vår. Det gamle garveriet på Ytre Foss i Alversund i Vestland Fylke fra 1880 har stått tomt siden 1950. Det så ikke ut. Tonny Andre Dale og konen kjøpte det i Januar 2019,- og har brukt hver ledig stund siden. Tonny skriver til oss «Bygget ligger sentralt plassert i den indre farleia. Vi kjøpe garveriet i Januar 2019. Da hastet det med å sikre bygget fra å kollapse, Siden har vi jobbet nesten hver fridag og helg med restaureringen. Dårlig reisverk er byttet og garveriet har fått nytt tak og tilsvarende kledning som den originale i kjerneved. Nå er det innvendige arbeider som pågår. Den gamle kledningen som var brukbar er høvlet og brukes som panel innvendig. Garveriet er 700m2 og ønskes brukt som selskapslokale og museum. Mye av de gamle maskinene er intakt.»

Hører dere folkens?. Vi vet hvor vi skal legge pengene våre, ikke sant?.- På gode initiativ som dette. Det er bare å planlegge bryllup,50-60 og 48 1/2 års dag i garveriet på Alversund. Save a seat for Lys i gamle Hus. Fantastisk jobb.

*

(*pressemelding og foto fra Facebook, nettsted; Lys i Gamle Hus. gjengitt med tillatelse fra Ytre Foss Garveri/Tonny Andre Dale. Takk fra bladet Lær, Sko og Skinn Forlag).

Foto over, kategori bruks
kledning, sko: Beijing 1978

Foto: 1 premie, kategori: Spesial klasse: Rita Yogi

Foto: 1 premie kategori husholdnings artikler;
Keito Arita

Følgende kunsthåndverkere ble tildelt The conveted Will Rogers Award for Trappings i 2019, utdelt av The Academy of Western Artists

Gravering: Ron Smith, Texas

Kunstner: Tylor Crow, Texas

Spurmaker: Richard Brooks, Canada

Tegner: Wendy Liddle, Canada

Salmaker: Doug Krause, Arizona

Don King Minnepris for livslangt engasjement i salmakeri:

Wayne Cates, Texas

Kjøkkenvogn: Kathy Christensen, Texas

Mester lær kunsthåndverker; Britt Nantz, Texas

Fletting: Kirby Orme, Idaho

Boot tilvirker: Armando Rios, Texas.

Informasjon via Facebook.

Bladet Lær, Sko og Skinn gratulerer alle vinnere. Red-

Kero Leather i Pajala/Sattajärvi, Sverige hadde 90 års jubileum i 2019. Firmaet ble startet i 1929. (* informasjon fra katalog; Kero 1929-2019.).

Canadian Society for Creative Leathercraft (CSCL) holdt sitt 70 årsmøte 8-9 og 10 Mai 2020. Verter var Hamilton Leather Guild. Mer informasjon via: www.canadianleathercraft.com

AVLYST GRUNNET CORONA VIRUS

(Ny dato vil bli satt)

(informasjon fra CSCL)

Museo do Coiro i Allariz, Spania, åpnet i 1995 har 25 års jubileum i år. Og i anledningen blir det avholdt en del ekstra arrangementer under den årlige lær-håndverker konferansen, den 7 i rekken fra 6 til 10 mai 2020. Mer informasjon via e-mail;

jornadasdelcueroallariz@gmail.com Avlyst

(informasjon fra Jornadas del Cuero)

Avlyste arrangementer i anledning corona epedemien; Camp Villmark på Norges Varesmesse, Lillestrøm. . Kurs på Skinnlåven med Jim Linell. Nord-Norsk Villmarksmesse 12-14 juni. Eidsfoss Pinsetreffet 30-31 mai. De Nordiske jakt og Fiskedager 2020. Knivtreff i Nord, Fredrikshavn, Danmark. Det ser i hele tatt ut til at samtlige markeder og messer er avlyst i 2020 og først kommer tilbake i 2021.

***Verdens Bok Dag 23 April** – ble til etter en ide av den spanske forfatteren Vincente Clavel Andrés til ære for Miguel de Cervantes (han som skrev Don Quijote). Først ble dagen feiret 7 oktober på hans fødselsdag, siden 23 April på hans dødsdag. I 1995 bestemte UNESCO at Verdens Bok og Opphavsrett Dag skulle feires 23 April. I år markerte Lær, Sko og Skinn dagen med å publisere et foto og liten omtale av Alfred Gjerkaas bok; Lærarbeider, Ben og Horn fra 1935 på nett som en påminnelse om dagen. Det var den første norske boken om skinn, lær, horn og bein arbeider (*Informasjon om Verdens Bokdag, nett).

Ann and Al Stohlman Award 2020

The Ann Stohlman Youth Award ble tildelt

Ye Duyu, Kina

*

The Al Stohlman Award ble tildelt

Jürgen Volbach, Tyskland

*

Bladet Lær Sko og Skinn Forlag gratulerer pris mottagerne.

The Rockey Mountain Leather Trade Show 2020 ble avlyst grunnet corona pandemien. Men arrangørene regner med å være til bake neste år dagene 21-23 mai -2020

(Informasjon fra nett)

Ny Bok 1

Den svenske tekstil kunstnerinnen Kersti Paradis

Gustavsson kommer med/er kommet med en ny bok. Tittel: «Livets Träd, Paracas kulturer och textilier». Mer informasjon er å finne via: www.kerstinparadis.se

Ny bok 2

En ny bok om norsk skoinndustri er på trappene. Bladet har i skrivende stund ikke nærmere opplysninger om denne utgivelsen men vil i neste utgave forhåpentlig kunne bringe en reportasje om den og forfatter-

IFOLG show 2020 vil bli arrangert dagene 6-11 oktober 2020. Vertskap er The Arkansas Leather Guild. Mer informasjon via: www.arkansasleatherguild.com

informasjon fra nett

ELWATS 2020 I Arnhem, Nederland vil bli arrangert dagene 23-25 oktober 2020. Mer informasjon via:

www.leathercraftersjournal.com (informasjon fra nett) .

Den kjente amerikanske salmakeren Dusty Johnson døde 24 April 2020. (Informasjon fra nett) .

Master Leather Carving from America and Japan er tittelen på en utstilling som vil bli arrangert medio Mai 2022 på The Brinton Museum, beliggende nær Big Horn, Wyoming, USA . Mer informasjon via:

www.leathercraftersjournal.com .

(informasjon fra nett) .

Nett adresse til et spansk nettsted som har mye omtaler av skinn/lær/ forskjellige kunst/håndverk er:

www.emaonlinecovid.blogspot.com Siste utgave eller en publisering 15 mai 2020 hadde bl.a. en artikkel om Gerda van der Stroom de Jong fra Nederland. (Scroll nedover på siden). Den er også med engelsk tekst.

(Informasjon fra nett; Leather Artisan Digital Guild =LADG /facebook/nett) .

Munkholmen Garveri på Kornsjø har tilbud på elgskinn, nett adresse er: www.munkholmengarveri.com Garveriet har også ferdige produkter i elgskinn til salg.

(Informasjon fra nett)

Sommer kurser på Raulands-akademiet, akademiet har flere skinn/lær relaterte kurser, så som skinnfell, gyllenlær, lærarbeider, og enkel bokbinding. For nærmere opplysning se nett: www.raulandsakademiet.no (informasjon fra nett)

Scripta Manent VI, den 6 internasjonale bokbinder kunst utstillingen som arrangeres hvert 5 år i Tallinn i Estland vil bli arrangert fra 25 September t.o.m. 17 oktober 2020. Mer informasjon om arrangementet via: www.scriptamanent.ee

(Informasjon fra nett)

Den nye lærerplanen for skomakerutdanningen i Norge er i følge Andreas Reijers, daglig leder ved skomakerlinjen på Pluss skolen i Fredrikstad inne til høring i Utdannings - direktoratet. Det er ikke opplyst om dato for ferdig-behandling

Bladet Lær, Sko og Skinn Forlag

ønsker alle lesere og interesserte en god sommer

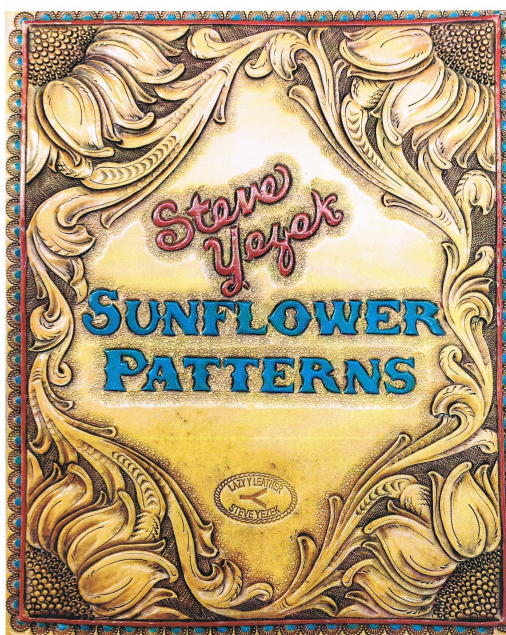

Bok : Skinn & Lær,
Gjenbruk, Interiør og Design
Forfattere : Søstrene Miljeteig
Ellen-Marie Miljeteig og Margrethe Miljeteig
Forlag : Cappelen Damm
Utgitt år : 2019
ISBN : 978-82-02-60055-6
Språk : Norsk

Den er ikke akkurat hva en vil kalle tradisjonell denne boken til tross for den nokså himmelstormende tittelen. Heller er den bærer av utradisjonelle ideer om skinn og lærarbeider i kombinasjon med andre materialer og og teknikker som strikking, ull og tøy. Noe som nesten aldri skrives om – men som allikevel er der. Innholdet gir inntrykk av å være enkelt men gjemmer større potensiale enn dette blad synes kommer til sin rett – prosjektene blir for enkle og ensidig. Med litt større vekt på det håndverkmessige- og variasjon i prosjektene kunne det ha blitt en bedre bok, ja, like til noe stort. Undertittelen er Gjenbruk, Interiør og Design. Første post i undertittelen «Gjenbruk», er

på område skinn og lær heller utradisjonelt men er begynt å bli en nokså omfattende geskjeft internasjonalt. Mens «Interiør» er mer gjenkjennende fra tradisjonelt skinn og lær-arbeide – i mange år har det fks, hvert et eget klassesystem for det på IFOLG showene i USA- Og «Design» er jo egentlig gammelt hva angår skinn/lær uten at det har satt så store spor etter seg i norsk skinn og lærarbeider. Iallfall ikke dokumenterte. Når jeg ovenfor skriver at innholdet gir et enkelt inntrykk så er det de gjør skikkelig gjort – og i blant glimter det til i tekst radene av hva jeg tror viser potensial. Boken er inndelt i tre deler; Del 1 kalles «Historien og Materialet». Del 2 «Verktøy og Teknikker» og Del 3 «Oppskrifter» som består av 40 omtalte prosjekt -. Et lite etterord følger om forfatterne og en forhandler liste. Også en mønster pakke til omtalte prosjekt følger med bak i boken som har 164 sider inklusive permene. Den kan kjøpes i vanlige bok handel.

Ord Omkring Bok

Mønster pakker: Sunflower Patterns til venstre- Garden Variety Pattern Pack, til høyre
Fortfatter: Steve Yezek, USA
Forlag: The Leather Crafters and Saddlers Journal, USA
Utgitt år : 2018-2019 !
ISBN: ingen
Språk: Engelsk

I grunnen er disse pakkene med mønster helt greie, men innpakkingen, som også er viktig blir litt for enkel. Sitter man på andre siden jordkloden og prøver å finne ut hva disse mønster pakkene er så er de nesten fri for opplysninger- En kort presentasjon av forfatteren er alt og det blir trolig slik fordi de først og fremst er tenkt utgitt på det amerikanske marked og innenfor i det «internasjonale» mens

utenfor der blir vanskelig. Iallefall ble de første gang utgitt 10-1-2018 i papir (!), mens i nyttingen , gjennom en ny teknikk, har mønsteret trykket på transparent plast som kan legges rett på fuktig lær eller skinn uten å ødelegges. I presentasjon forteller forfatteren at han har tegnet helt siden barndommen – og særpregt som mønstrene har stammer nok derfra -fra tegningen – og det er en del av ideen til forfatteren, at han også håper å inspirere andre til å tegne for slike lage motiver/mønster selv til lærarbeider. Ellers har «Sunflower Patterns» 12 mønster ark, som bl.a. inkluderer lommebøker og hjørner men ikke belter. Det har derimot «Garden Variety» som har 14 forskjellige mønster ark. Begge mønsterpakkene er bl.a. å få kjøpt via The Leather Crafters and Saddlers Journal i USA. Nett adresse: www.leathercraftersjournal.com Pris: I transparent plast : US \$ 27. I papir US\$ 22- (prisene er opplyst regnet opp fra cent,red) Frakt kommer i tillegg. Ellers er de å finne på Etsy via: [https:// www.etsy.com/shop/LazyY](https://www.etsy.com/shop/LazyY) (Takk til Steve Yezek for informasjon om publisering,red).

Foto: *Guadamecie av Nelson Gomez Callejas

Foto av arbeider av Nelson Gomez Callejas var også publisert Lær, Sko og Skinn Nr. 2-2018 og Nr. 1-2019 og var som omtalte arbeider i denne utgave fargerike og fantasifulle- En nærmere forklaring av kunstneren selv er: * «i utgangspunktet er det guadamecie arbeider, med referanser til en serie arbeider bygget på «Mitos Fundantes» = Grunnleggende myter og «Realidad del

Asombro» = Undrende virkelighet og er således fantasier som gjemmer en indre tid hvor flere grunnleggende historier kommer fram inspirert av Pre-Columbiansk Kodex, tolkning av antikke mesterarbeider, og vege-tale tekster. Det hele er et forsøk på å forstå kunst, om det viktige med håndverk og handel, om dets området og livet selv. I gyllenlær-arbeidene prøver jeg samvittighetsfullt å skape en trans-formativ mening i det jeg støter på» - (* fritt etter tekst av Nelson Gomez Callejas , en tolkning av en presse tekst på spansk /engelsk. Hele teksten var i Nr. 1-2019).

Foto viser et fragment av det store bilde over.

Foto: Nelson Gomez Callejas

Flere fragment fra stort foto over

Fragment, fra det store arbeide over

Fragment fra det store arbeide over

Fragment fra det store arbeide over.

Kataloger .

Leather 2000, katalog fra en internasjonal utstilling i Nederland år 2000. Katalogen har omtale av omkring 100 skinn/lær kunst/håndverkere fra hele verden samt foto av utstillings arbeidene. Engelsk tekst. Pris NK. kr.200,-.

10 book Artists, katalog fra en utstilling i Galleri Astley, Utterberg, Sverige år 2010. Har omtale og foto av utstilte arbeider til svenske, italienske, franske og estiske bok kunstnere. En fantastisk inspirerende katalog. Pris NK. kr. 200,-.

Scripta Manent IV, katalog fra den internasjonale estiske bokkunst utstilling i Tallinn år 2010. Engelsk tekst. Pris NK.kr. 200,-.

Wetlauf mit der Vergängerlichkeit, arace against transience, katalog med utgangspunkt i en utstilling i det tyske sko og lær-museum i Offenbach am Main år 2012-2013 som viser til det restaurering arbeide som utføres ved museet. Tysk og engelsk tekst. Pris NK. kr. 300,-.

Boxes and Bowels, katalog med utgangspunkt i en utstilling i det tyske sko og lær-museum i Offenbach am Main om den canadiske kunstneren Rex Lingwood's cuir bouilli arbeider. Tysk,engelsk,fransk og nederlandsk tekst. Pris NK. kr. 150,-

Schuerke, Roger Vivier, katalog fra en utstilling i det tyske sko og lær-museum i Offenbach am Main 2014 om den franske sko designers liv og virke. Tysk tekst. Pris Nk. kr. 250,-.

Skills, Thinking Through Making- Telling by Hand, katalog til en internasjonalutstilling med start sted i Svolve kunstcenter. Viser arbeider til 12 nordiske og en engelsk kunsthåndverker. Norsk og engelsk tekst. Viktig referanse verk i norsk kunsthåndverk. Pris Nk.kr. 150,-.

Den 1st. Japan Internasjonale Lærhåndverker utstilling 2020, katalog fra utstillingen, Pris NK. kr. 400,-.

Bøker

Whipmaking, A beginners guide, Forfatter Dennis Rush. Innholdet viser hvordan man lager Stock whips, Bull whips, og Snake whips. Pris NK. kr. 200,-.

Luis Ortega, Rawhide Artistry, Forfattere er Chuck Stormes og Don Reeves. En biografi om den amerikanske kunstneren Luis Ortega's liv og virke. Hans kunsthåndverk besto i fletting med råhud (raw hide). Men hadde også en fascinerende livshistorie man får innblikk i ved lesning. Fantastiske arbeider vises via foto gjennom boken. Engelsk tekst. Papir innbinding. Pris NK. kr. 400,-.

The Leather Working Handbook, Forfatter Valerie Michael. Om engelsk lær-håndverk, papir innbinding, engelsk tekst,Pris Nk.kr. 350,-.

Encyclopedia of Raw Hide and Leather Brading, Forfatter Bruce Grant. Encyclopedisk verk om fletting som har alt mellom permene. Innholdet er rikt illustrert med tegninger og viser steg for steg hvordan man lager den enkelte fletting. Også foto og connoiseur omtaler. Pris NK. kr. 350,-.

Den Strømska Garvar Gården, Forfatter Gøsta Rhrenberg. Tilleggs artikler av Margareta Larsson og Juhani Berg. Utgaven er en pamflett om garveri museet i Simrishamn, Sverige. Svensk tekst, Pris NK. kr. 100,-.

Art of the Boot, Forfatter Tyler Beard. Fotograf Jim Arndt. En veldig bra bok om amerikanske boots. Papir innbinding. Pris. NK. kr. 400,-.

Skor är huvudsaken, Sytten svenske kvinnelige forskeres funderinger omkring sko. En bok med mange synspunkt på sko. Svensk tekst. Publisert 2013. Pris NK. kr. 360,-.

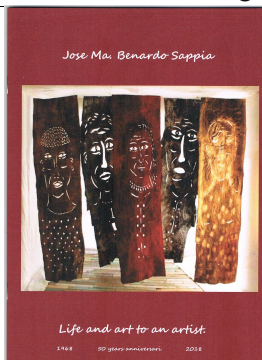
Frakt kostnader kommer i tillegg til de opplyste katalog/bok priser etter postverkets takster. Sendes i oppkrav.

Hefter,tidsskrift etc fra Bladet Lær, Sko og Skinn Forlag

Fuller årganger mellom 2011-2014 av det amerikanske bladet The Leather Crafters and Saddlers Journal er til salg fra Lær, Sko og Skinn. En årgang inneholder 6 utgaver , pris kr. 400,-.

Tre generasjoner tre og lær skjærere, 100 års minneskrift om en portugisisk håndverker familie. Publisert i 2012. Forfatter Franklin Pereira, engelsk eller norsk tekst, pris NK. kr. 100,-.

Et lite skrift om rykking av skinn, minneskrift om buntmakeren Richard Henriksen (1926-2015). Omhandler den gamle bearbeiding metoden angående forlengelse av pelskinn. Metoden er ikke så kjent lengre. Skriftet baserer seg på samtaler med Richard Henriksen og gir også et lite innblikk i hans liv og en tid som er borte. Illustrert med foto. Pris NK. kr. 100,-.

Jose Ma. Bernardo Sappia, Life and Art to an Artist

A 50 years anniversary 1968-2018

Lite jubileumsskrift om den mexikanske kunstneren Jose Ma. Bernardo Sappia som i 2018 hadde holdt på med materialene skinn og lær i 50 år .

Engelsk tekst. Pris NK kr. 150,-.

Foto: følg pilene – flettingen fortsetter nå vekselvis i øvre og nedre hull rad,

Foto: Flettingen er ferdig, merk at begge endene på skinnsnøret nå er på baksiden

Foto: flettingen avsluttes med at begge endene belegges under en søm. Ha gjerne litt lim på så sitter det bedre.

Foto til venstre: for ordens skyld nevnes det at en trykk knapp består av 4 deler -hvor av to og to deler hører sammen.

Avskilt med en hvit strek på foto trykk knappen på plass uten å fore noe i bunn.. Foto til høyre viser en sving maskin som også kan brukes til å feste trykk knapper med . Den har fire deler som ligger foran , og som brukes til respektive overdel og underdel på en trykk knapp . Underdelen i begge deler består av en ambolt som settes ned i svingmaskin mens overdelen består av en hammer som skrues inn i svingmaskin. Det er veldig viktig å huske ,vist man kjøper en sånn, at man skrur hamrene helt inn, vist ikke kan gjengene ødelegges over tid av presset som oppstår når man setter trykk knapp delene sammen.

Trykk knappen

Foto: en trykk knapp kan festes på to måter, enten ved et håndsett som består av tre deler ,lik det på foto over, eller ved hjelp av en såkalt svingmaskin som man kan sette Inn respektive deler i til begge knapp deler

for dyp – så risikerer man å «stanse» ut læret som holder trykk knappen på plass uten å fore noe i bunn.. Foto til høyre viser en sving maskin som også kan brukes til å feste trykk knapper med . Den har fire deler som ligger foran , og som brukes til respektive overdel og underdel på en trykk knapp . Underdelen i begge deler består av en ambolt som settes ned i svingmaskin mens overdelen består av en hammer som skrues inn i svingmaskin. Det er veldig viktig å huske ,vist man kjøper en sånn, at man skrur hamrene helt inn, vist ikke kan gjengene ødelegges over tid av presset som oppstår når man setter trykk knapp delene sammen.

Foto: Svingmaskin

Foto; merk at de tre foto med myntpungen er nummeret. Det enkleste når man skal lage hullene til trykk knappen er er først å lage et hull i lokket (foto 1) og å sette delene sammen (foto 2) og markere hvor hullet til trykk knappens underdel skal komme. Ta delene fra hverandre og lag hullet. På foto tre er disse laget. Nå kan trykk knappene festes - merk også at hullet i lokket er litt større enn hullet i forsiden med flettingen. Det kommer av at overdelen har større diameter enn under delen. Man kan derfor ikke hull med å holde delene sammen.

Foto; trykk knappen er på plass, (foto1) Foto 2 i midten viser pungen innvendig, merk også at nå er kantene justert og det er klart til å klippe hull for sammen sying. Foto 3 viser myntpunget med uklippede hull for sying. Der sømmen til flettingen går må man stikke opp med syl og her må man være veldig forsiktig og passe på at ikke hullene kommer for nær kanten.

Ferdig myntpung

Material og verktøy som ble brukt.

Mal , mønster til myntpung, laget i papir, ca 0,5 mm tykt

*

Vegetabilsk garvet geiteskinn, ca. 0,6-0,8 mm,

Farge; naturell

Deler: pung og snøre

*

Trykk knapper messing, 12 mm

*

Kniv til å skjære i skinn med,

Skinn saks

Fettpenn

Markering hjul til å merke av hull avstand,

Hulltang

Syl

Flette verktøy

Polyhammer (Craft Japan)

Trykk knapp sett/svingmaskin

*

Kant farge, naturell

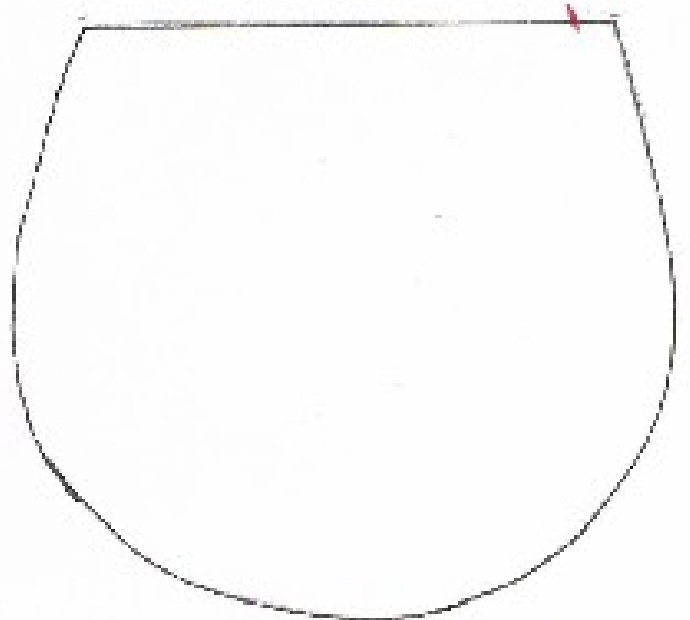
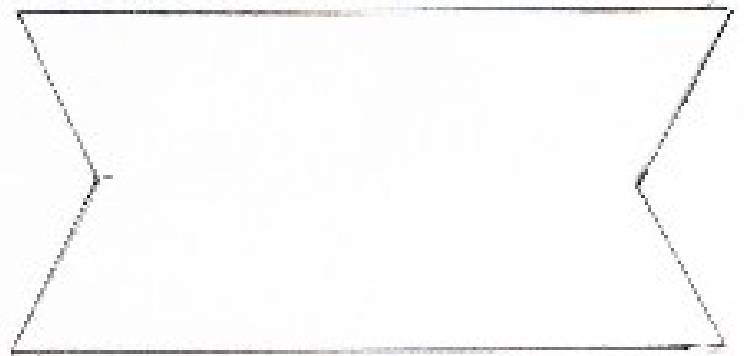
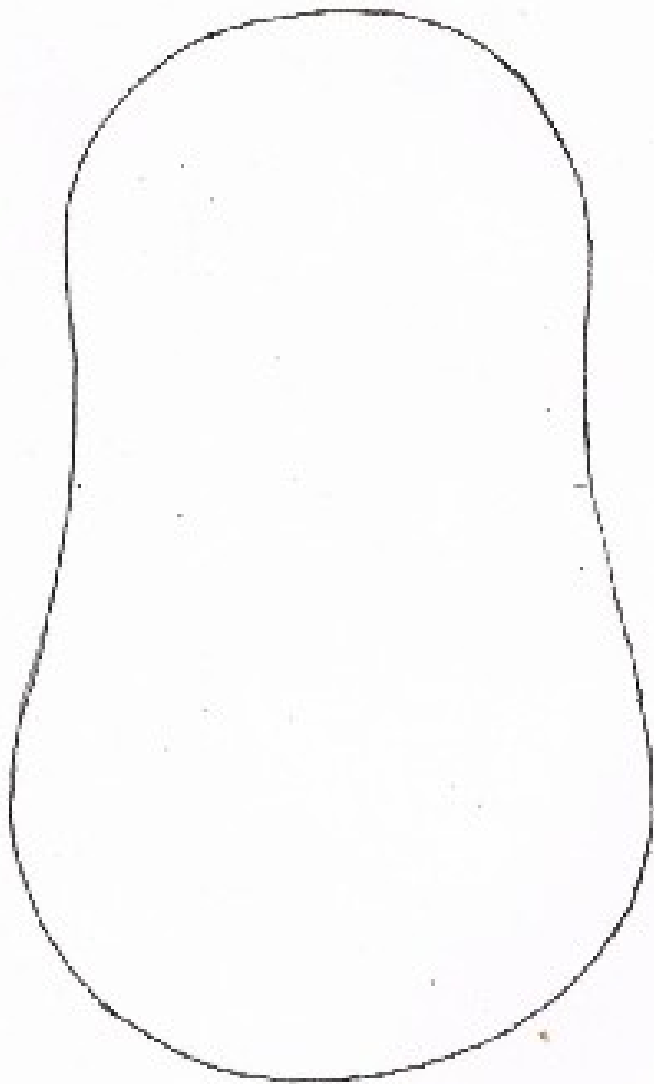
Lærfett

Lær/skinn lim

*

Største positive fundering underveis var bruk av en ny lim type, "Klebefeste", fra Renia (Tyskland) – som over tid har vist seg å ikke tørke ut i boksen under bruk og som dermed er både drøy og økonomisk bra. Hefteegenskapene er også veldig bra.

Mal til mynt pung

Lær, Sko og Skinn

2000-2020

20 år